

Cartes obertes

Ejido, número 19, despatx 5.—MEXIC. D. F.
Publicades per JAUME MIRAVITLLES

CRISI DEL CATALANISME?

L'INTERVENCIONISME DE CATALUNYA

La voluntat intervencionista de Catalunya, filla del seu dinamisme social, es produeix des de primera hora i té dues manifestacions característiques: la imperial, al Mediterrani; la hegemònica, a la Península.

Coneguda abastament pels catalanistes, la primera manifestació d'aquesta vitalitat nacional, estudiaré, avui, la segona, més desconeguda perquè encara que respongui a la mateixa essència política, es produeix en un terreny particularment apte al confusionisme i al desdibuixament.

En efecte, després de constituïda la "arca Hispànica" i després que s'aglutinaren al voltant del Comtat de Barcelona les col·lectivitats nostrades, Catalunya col·labora íntimament amb els altres pobles peninsulars a la lluita per la Reconquesta.

Les més brillants victòries d'aquesta època, la de Las Naves de Tolosa i la rendició de Granada, són assolides per les monarquies catalana i castellana, associades en la mateixa comunitat de destí.

La història, per altra banda, ha donat sovint a Catalunya, perquè no hi hagués dubtes, la possibilitat de definir públicament aquesta política.

El Compromís de Casp és, en aquest sentit, un exemple colpidor.

Catalunya, i els països sotmesos a la seva influència, escollien per una majoria aclaparadora, no al Jaume d'Urgell exclusivista, sinó al Ferran d'Antequera intervencionista.

Des de llavors, Catalunya no fou solament intervencionista, sinó que de fet dirigí la política espanyola. Es Ferran d'Aragó qui consolida l'imperi espanyol del Mediterrani (imperi, per altra banda, edificat per Catalunya). Es Ferran qui pren una part activíssima a l'expulsió dels moros de la Península; és ell qui anexiona, per la corona espanyola, Navarra.

Es del clima intel·lectual català que surt Colom. La cartografia catalana es troba a la base de la descoberta. És el català Lluís de Santangel qui financia l'expedició. Els catalans són els primers colonitzadors i és des de Barcelona que s'organitza el viatge que té una finalitat concreta de treball.

Aquesta política s'estroneja quan, amb

EL PACTE DE SAN SEBASTIAN

"Los delegados de los partidos republicanos catalanes, asistentes a la reunión celebrada anteayer en San Sebastián, han resuelto explicar, con la autorización de los otros reunidos, que su participación en los importantes acuerdos tomados en dicha reunión fué precedida del unánime y expícito reconocimiento por parte de todas las fuerzas republicanas españolas, de la realidad viva del problema de Cataluña y del compromiso formal, contraído por todos los presentes, respecto a la solución de la cuestión catalana a base del principio de auto-determinación, concretado en el proyecto de estatuto o constitución autónoma, propuesto libremente por el pueblo de Cataluña y aceptado por la voluntad de la mayoría de los catalanes, expresado en un referéndum votado por sufragio universal".

Maties Mallol Acció Republicana.—Jaume Aguadé Miró Estat Català.—Manuel Carrasco i Formiguera.—Acció Catalana.
(Del llibre de Jaume Aguadé i Miró)

Carles d'Habsburg s'imposa al país una dinastia estrangera.

Però quin no hauria estat el destí de la Península i el rol de Catalunya sense aquest fet?

Afegim, encara, que el casament que donà lloc a la implantació de la dinastia dels Habsburg a Espanya fou degut a una conjuntura catalana, filla del dinamisme intervencionista català.

En efecte, fou en les guerres de Ferran a Itàlia-defensant, contra els francesos, l'imperi català del Mediterrani—que es constituï la Santa Alança de la qual sortí el casament de Felip el Bell, fill de l'Emperador d'Alemanya, amb Joana I Boja, filla dels reis catòlics.

Carles I d'Espanya i V. d'Alemanya nasqué d'aquesta conjuntura catalana.

Colom, per una banda, Carles V, per l'altra, Catalunya es troba a la cruïlla del destí imperial peninsular.

Hem dit, abans, que la història s'encairiga d'aclarir els conceptes plantejant-los en els seus termes precisos.

Després del Compromís de Casp, Catalunya féu pública, novament, la seva dinàmica intervencionista en la guerra d'Successió.

Catalunya fou, en aquella ocasió, l'avantguarda d'una coalició europea que volgué

lluitar a Espanya contra l'hegemonia de Lluís XIV.

Després de la desfeta de Catalunya i de la implantació del Decret de Nova Planta, semblava que el nostre país hauria perdut per sempre més tota possibilitat d'acció. L'intervencionisme català exercint-se ara en el terreny econòmic realitzava un miracle paradoxal. Catalunya s'aprofita de les reformes centralitzadores de Felip V i de Carles III per a donar un formidable impuls a la seva indústria naixent.

Des de llavors, aquest intervencionisme econòmic català ha constituït la base material del seu intervencionisme polític.

Catalunya és, a les Constituents de Cadix la definidora del pensament polític espanyol. El Doctor Dou presideix l'Assemblea de la qual el català Capmany n'és el Ciceró...

Catalunya es converteix en el centre impulsador de tots els moviments polítics que es produeixen a Espanya des dels començaments del segle XIX.

Catalunya fa dimitir a la Reina Maria Cristina per una qüestió d'autonomies provincials i exalta a la Regència al general Espartero. Catalunya, després, enderroca Espartero. Catalunya, a través de Prim, foragita Isabel II i proclama la